

EDORTA BARRUETABEÑA

Eguraldia beti da ona lagunekin jolastuz gero

EDORTA BARRUETABEÑA (1965-)

Edorta Barruetabeña Iturriaga 1965-05-26an jaio zen Elorrion, baina 3 urte zituela etorri zen familia Iurretara. Goiuria ikastolan hasi zen, Durangoko Kurutziaga ikastolan segitu, gero Institutuan eta azkenean Biologia ikasten Leioan, orduan euskaraz ikasteko aukera bakarra zelako (magisteritzaz aparte).

Biologia itxi eta Martuteneko Itzultzaile eskolara joan zen, film eta telesailetak dialogak itzultzen hasteko. Karanbolaz, gidoiak idazten hasi zen, lehenengo ETBko umeendako programetan (Galakthika, Superbat, Betizu), eta gero marrazki bizidunetan. Esaterako: *Gartxot, konkista aitzineko konkista* (2011), *Yoko eta bere lagunak* (2015), *Pixi, Post eta opari emaileak* (2016)...

Txistu y Tamboliñ aldizkari literarioaren partaidea izan zen. Durango eta Iurretako gazte talde biren batuketak sortu zuen *Txistu y Tamboliñ* literatur aldizkaria, benetan aldika argitaratu zen 1984tik aurrera. Euskarazkoa, baina asmo probokatzailez egindako gaztelaniazko leloarekin. 1986ko azaroan, 4. zenbakikoa, esate baterako, hau zen: «*Y Euskadi el país menos movido: el que no está parado está detenido*».

Hona, *Yoko* haur seriearen pasarte bat dakargu. Gero eta zailagoa da hiriguneetan umeak aire librean jolastea, *Yoko* telesailak aske egote horri ematen dio garrantzia, umeek ingurune seguru eta askean harreman hobeak dituztelako. Pasarte honetan, hiriko parkean jolasten hasi dira Otto, Mai eta Vi. Euren jokoan gogotsu murgiltzen direlarik, *Yoko* izeneko jeinu bat agertzen zaie, umeen joko arruntak abentura liluragarri bihurtzen dituena. Nahikoa da enbor baten gainera piratetara jolastea, bat-batean magia horri esker, itsaso zabalean pirata ontzi batean sentituko dira...

2014-06-10eko data duen hau «tratamendua da», ez gidoi finala. Tratamendua ez da gero pantailan ikusiko dena zehazki, tratamenduaren ostean gutxienez lau berridazketa egiten dira-eta, baina, or dago istorioaren hasiera.

YOKO 1

EXT. PARKEA - EGUNA

Elur-ekaitza da parkean. Dena da zuria eta grisa.

INT. MIRENTXUREN ETXOLA – JARRAIPENA

Mirentxuren etxolan Mai eta Oto mahaian eserita daude gozogozo marrazkiak egiten. Ate ondoan, Mirentxu katiuskak janzten ari da. Norbaitek atea joko du, «tok, tok, tok!», eta Mirentxuk ireki egingo du. Vik da.

MIRENTXU: Zu ere bai?! Pozten naiz etorri zaretelako, baina nik pentsatzen nuen eguraldi honekin etxean geratuko zinetela!

Vikek berokia kenduko du erantzun bitartean:

VIK: Ez dago lagunekin jolastea bezalakorik, Mirentxu!

Vikek lagunak agurtuko ditu eta mahaian eseriko da. Otok Yokoren marrazkia egin du dagoeneko eta orain Mairena egiten hasi da. Mai, oster, Vik eta Otoren marrazki bat egiten ari da. Mirentxuk orri zuri bat emango dio Viki.

MIRENTXU (irrikaz): Zer marraztuko duzu zuk?

VIK: Nik? Zeu!

Mirentxuk ezezko keinu jostalari bat egingo du, lotsa plantak eginez.

MIRENTXU: O, ez da beharrezkoa!

Baina bistan dago baietz, nahi duela.

MIRENTXU: Bidea libratzera noa! Ez nazazu palarekin marraztu e!!

Esan eta kanpora joango da pala hartuta.

Vik Mirentxuren betaurrekoak marrazten hasiko da, baina gero lagunak marrazkiei begira geratuko da ameslari.

VIK (lagunei): Gogoratzen duzue elkar ezagutu genuen eguna?

MAI: Jakina. Parkearen inaugurazio eguna izan zen!

OTO: Parke berria ikusteko irrikaz nengoen...

FLASHBACK BATERA GOAZ

FLASHBACK. EXT. PARKEKO SARRERA - EGUNA

Urte bete lehenago. Egun eguzkitsua da eta parkeko sarreran, zintaren kanpoaldean, jendetza bildu da inauguraziorako. Mirentxu bakarrik dago zintaren barrualdean, parkezain uniformeak jantzita. Mirentxuk artaziak emango dizkio jendetzaren erdian dagoen gizonari, alkateari. Honek zinta moztu eta jendea

txaloka hasiko da. Jende heldua sarrera ondoan dagoen mahairantz abiatuko da, luntxa dago han eta; umeak zuzen sartuko dira parkerantz eta Mirentxu haiei begira geratuko da: aitzindaria Oto da, skate bat eskuetan; gero neskato bat, Mai, esku-gurditxoari tiraka; eta atzerago, lotsatuta bezala, bizikleta eskuetan hartuta, Vik. Hirurak dira urte bete gazteagoak eta janzkera ezberdina daramate.

Parkearen sarreran Yokoren harrizko estatua handi bat dago. Mai Yokoren estatuari begira sartuko da aho zabalik.

EXT. JOLASTOKIA. EGUNA – JARRAIPENA

Oto dagoeneko jolastokian dago, zurezko zaldiairen gainean, mugimendu basatiak eraginez. Vik tximeleta bitxi baten atzetik doa pozik. Tximeleta orain da beltza eta horia, eta orain zuria eta urdina. Bat-batean desagertu egingo da airean, plof, Vik noraezean utziz. Oharkabea, tximeletak jolastokiaren erdiraino eraman du Vik. Umeak dabilta txintxaunetan, txirristan, hareatzen...

Mirentxu iritsiko da esku-orga batean jostailu pila bat dakarrela.

MIRENTXU: Jostailuak nahi dituzuenean, eskatzea baino ez daukazue. Baina gogoratu, beti utzi behar duzue parkea aurkitu bezala!

Oto izango da jostailu bat hartuko duen lehena: eskabadora bat. Maik auke-ratzen duen bitartean, exigenteagoa baita, beste ume batzuek ere hartuko dituzte jostailuak. Maik auto more bat hartuko du. Besteek alde egin dutenean, Vik lotsatuta hurbilduko da eta trenbideak egiteko kit bat hartuko du. Ume bakoitza bere txokoan hasiko da jolasean, ez baitute elkar ezagutzen.

Une batez, Maik bazter batean utziko du autoa, hareatzen egiten ari den bidetik harriak kentzeko. Bat-batean autoak jauzi bat egingo du airean eta beste mutiko baten ondora joango da. Jon deituko diogu. Jonek haserre begiratuko dio autoari, eskuetan bi gladiatore borrokan darabiltzan bitartean.

Gero Mairi hitz egingo dio zakar:

JON: Ei, auto hau zurea da?

Mai irribarrez jaikiko da autoaren bila.

MAI: Bai, ez dakit nola joan den horra.

Jonek harrika botako du autoa Mairi oinetara, neskatoari begiratu ere egin gabe. Maik harrituta hartuko du autoa eta lehengo lekuan eseriko da.

MAI (autoari ahapeka): Txintxo ez bazabiltza, haserretu egingo zaigu mutila!

Autoa bazterrean utzi eta bidea egokitzeari ekingo dio. Berrito autoa hartzera doanean, bere muturren aurrean, autoa airean gora joango da, eta gero ezker-es-kuin, zerbaiten bila bezala. Oturen ondoraino egingo du jauzi.

Maik putz egingo du arduratuta eta jaiki egingo da Oteren ondora joateko.

MAI: Barkatu, autoak alde egiten dit.

Otok autoa hartuko du eskuetan eta Mairi begiratuko dio.

JON: Kaixo! Auto honekin ezingo zara basamortu honetan ibili!

Maik ez daki zer erantzun. Otok eskabadora erakutsiko dio.

OTO: Baina nahi baduzu, bide bat egingo dut zure autoarentzat! Komeni zaizu, zeren auto hauek ez dira errepidetik kanpo ibiltzeko gauza!

Maik baietz esango dio, pozik, eta belauniko jarriko da Oteren ondoan. Otok lanari utzi gabe hizketan jarraituko du.

OTO: Ni Oto naiz, baina lagunek Oto deitzen didate!

Maik harrituta begiratuko dio azalpenaren logika ulertu nahian.

MAI: Ni Mai naiz eta... ba, Mai.

Neskatoa bidearen ertzak marrazten hasiko da harri batzuek kokatuz. Lanean jarraituko dute tarte batez eta gero biek batera jasoko dute burua, elkarri irribarre egiteko.

Vikek trenbide borobil bat eraiki du lurrean eta, aldamenean, hareazko menditxo bat egiten hasiko da.

Zur eta lur ikusiko du bere trenbidea hegaz doala Oteren ondoraino. Vikek eskua jasoko du, estututa, hitz egiteko asmoarekin, baina ez da ausartuko. Mirentxu ondoko lorategia ureztatzen ari da, umeak zaindu bitartean, eta ohartuko da Viki zerbait gertatzen zaiola.

MIRENTXU: Ondo zaude, mutiko? Beste jostailuren bat nahi duzu?

Vik hitzik gabe geratuko da, berari begira. Bitartean, Oto trenbidea eskuetan hartuta hurbilduko da Mirentxurengana.

OTO: Parke honetan gauza arraroak gertatzen dira, andrea!

Maik baietz egingo du ondoan paratuta.

OTO: Norbaitek gauzak tokiz aldatzen ditu!

Mirentxuk barre egingo du.

MIRENTXU: Kar, kar, kar! Ikusi duzue parkeko sarreran jarri dugun estatua handia? Bada kondaira bat esaten duena inguru hau basoa zenean, natura zaintzen zuen espiritu bat bizi zela, Yoko izenekoa. Espirituaaaaaag!

Imintzioak egiten hasiko da ustezko espiritua imitatuz baina makila baten heldulekuak jaitsiko dio besoa. Amona bat da makila jaso duena, Margari. Ezustean agertu da bere ondoan eta Mirentxuri errieta egingo dio umeei txorakeriak

esateagatik. Amonak azalduko die toki hura basoan zenean beraiek Yokorekin jolasten zirela eta oraindik ere Yoko hantxe bizi dela.

Mirentxuk baietz erantzungo dio begirunez baina umeei ahapeka argituko die atso-zaharren kontuak direla. Margarik entzun egingo du eta joan aurretik botako du:

MARGARI: Baina jolasten diren umeei bakarrik agertzen zaie!

Mirentxuk kezkatuta begiratuko die umeei, amonak esandakoak umeak larritu izan balitu bezala.

MIRENTXU: Entzun umeak, parke honek segurtasun arau guztiak betetzen ditu eta hemen ez dago ez espiriturik ez mamurik!

OTO: Ze pena!

Viki begiratuko dio:

VIK: Nagusiak barregarriak dira horrelako gauzei buruz hitz egiten dutenean, ezta?!

Vikek baietz egingo du uruarekin. Maik irri egingo dio Viki.

(Jarraitzen du)

